

ko, kakor to zahteva njena narava. Raca je pač vodna ptica. Gnezdo si napravi na skritih mestih v gostem grmičevju kraj potoka ali vode. Tukaj vali. — Mnogokrat začne že valiti, ko je nanesla komaj 5 ali 6 jajc. Vali pa 26 do 28 dni.

Raco, ki vali zunaj na prostem, premestiti z gnezdov v hlev, pa ne kaže, ker potem takoj preneha z valjenjem.

Najsigurnejše je, da se podložijo račja jajca koklji (do 9 jajc) ali pa puri (do 15 jajc). Ker pa potrebujejo račja jaca vlažno toploto, jih je treba vsaki dan poškopiti z mlačno vodo!

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na trg v soboto dne 12. marca 1932 so pripeljali špeharji 150 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10—12 Din, slanina po 10—11. Kmetje so pripeljali 1 voz sena po 95 Din, 3 voze krompirja 1.50—1.75, 26 vreč čebule po 6 (česen 14—16), zeljna glava 3—5. Ječmen 1.50—1.75, oves 1.25—1.50, kuruza 1.50, proso 1.50, ajda 1.50, ajdovo pšeno 3.50—4, fižol 1.75—3. Kokoš 25—35, puran 50—70. Celi orehi 4.50—6, luščeni 17—18. Hren 12—16, kartijola 10, ohrovt 5. Kislo zelje 3—4, repa 2, radič 12—14, jabolka 3.50—7. Mleko 2—3, smetana 10—12, surovo maslo 24—32, jajca 0.60—1, med 14—20, suhe slive 8—12 Din.

Mariborski živinski sejem dne 8. marca 1932. Prignanih je bilo 14 konj, 13 bikov, 240 volov, 313 krav in 9 telet, skupaj 589 komadov. Pevprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 4.25 do 5 Din, poldebili voli od 3 do 3.75 Din, plemenski voli od 2.50 do 3.50 Din, biki za klanje od 2.50 do 4 Din, klavne krave debele od 2.25 do 3.75 Din, plemenske krave od 2.50 do 2.75 Din, krave za klobasarje od 1.25 do 2 D, molzne krave od 2.50 do 3 Din, mlada živina od 3.25 do 4.50 Din, teleta od 4 do 5 Din. Prodanih je bilo 237 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 10 do 12 Din, II. vrste 8 do 10 Din, meso od bikov, krav in telic 4 do 6 Din,

telečje meso I. vrste 12 do 14 Din, II. vrste 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže 8 do 14 Din.

*

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V nedeljo dne 28. februarja so imeli člani fantovskih odsekov tukaj svoj tečaj. Bilo jih je 34, med njimi poleg domačih še fantje iz Marije Snežne, Sv. Ane, Sv. Antona, Sv. Trojice in iz Negove. Spoznali so lepote športnih vaj, prejeli navodila za svojo organizacijo ter predelali 34 vprašanj za pomladanske tekme. Bilo jih je kaj veselo videti, s kolikim zanimanjem so sledili predavateljem. Naj rastejo in napredujejo po vseh župnijah važni fantovski odseki naših prosvetnih društev!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. »Sultanove hčerke« in »Dobrega vrtnarja« še niste videli. Na velikonočni pondeljek dne 28. marca ob treh popoldne nastopita v Društvenem domu pri Sv. Benediktu. Lepa, mlada princezinja išče svojega ženina in ga končno najde — kralja, Dobrega vrtnarja. Domačini in sosede, pridite, ne bo vam žal!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Fantovski odsek pri Sv. Marjeti niže Ptuja priredi na svoj mladinski praznik na Jožefovo popoldne po večernicah v Slomškovem domu prosvetno akademijo s pestrim sporedom. Ker pri Sv. Marjeti že dalje časa ni bilo nobene prireditve, upamo in vas uljudno vabimo, da nas obiščete v obilnem številu, posebno mladina Bog živi!

Ljutomer. V soboto, na praznik sv. Jožefa, praznuje naša fantovska Marijanska kongregacija obletnico svoje ustanovitve. Zato bomo skupno s Prosvetnim društvom ta dan slovesno praznovali. Pri večernicah bo sprejem novih članov in obnovitev posvečenja, popoldne po večernicah pa priredi fantovska Marijanska kongregacija v dvoraní Katoliškega doma slavnostni sestanek s petjem, govorom, deklamacijami in živo sliko. Na programu je tudi lepo skloptično predavanje »Cerkev in

delo«, kar bo gotovo vse zanimalo. Vabimo vse naše fante in tudi može, da se tega sestanka udeležijo!

Ljutomer. Naše Prosvetno društvo priredi prihodnjo nedeljo dne 20. marca na odru Katoliškega doma veliko rimsko igro »V tem znamenju boš zmagala«. Vsebina igre je zgodovinska. Prikazuje zmago Konstantina Velikega nad Maksencijem, preganjanje kristjanov, Konstantinovo spreobrnitev, najdenje Kristusovega križa po cesarici Heleni itd. itd. Vsebina igre je verska, resna in primerna za postni čas. Predstava se prične ob pol štirih popoldne. Pridite pogledat!

Sv. Bolfenk pri Središču. Dramatični odsek Katoliškega prosvetnega društva pri Sv. Bolfenku vprizori v dneh 19. in 20. marca t. l. v bolfenski šoli krasno ljudsko igro s petjem v petih dejanjih »Revček Andrejček«. Začetek vsakikrat točno ob 3. uri popoldne. K mnogostevilni udeležbi vabi — odbor.

Šmarje pri Jelšah. Naš Katoliški dom bo temeljito popravljen. Vled mokrote je stroknelo tramovje na odru in se bo sedaj nadomestilo z betonsko napravo, nov bo tudi po celi dvorani pod in dvorana bo na novo poslikana. Za vse popravilo gre zahvala našemu č. g. kaplanu Rančigaju ter naši posojilnici. Dolg čas je članom Prosvetnega društva in deklškemu krožku, ker vsled popravila niso mogli tekoni zime nastopiti s kako igro. Gotovo se bodo potrudili za otvoritev s kako veseloigro po Veliki noči. Seveda v postnem času mi ne nastopamo nikdar, osobito s plesom ne, kakor je bilo razvidno iz dopisa v predzadnjem »Gospodarju«. Se bo v Šmarju lušno, kar dve godbi homo imeli. Naši fantje se pridno vežbajo v tamburanju ter nameravajo nastopiti že prvo nedeljo v maju, ko bomo proslavili tudi matičinski dan. To so ti fantje! Na pobudo g. Rančigaja so si nabavili nove instrumente. Naš organist g. Kidrič jih pa zraven lepega cerkvenega petja muštra, da je kar veselje. Dekliški krožek se prav temeljito pripravlja za prosvetne tekme ter pričakuje prvenstvo v naši banovini. Poslali smo tudi veliko podpisov, da nam ostane neokrnjena naša univerza v Ljubljani.

*

Koliko Nemcev je na svetu?

Po najnovejši statistiki živi na svetu okroglo 95 milijonov Nemcev. Od teh jih je 63 milijonov v Nemčiji sami, 11 milijonov v Ameriki, 6.3 milijona v Avstriji, 3.5 milijona na Češkoslovaškem, skoraj 3 milijone v Švici, 1.4 milijona na Francoskem, in isto toliko na Poljskem, ostanek večinoma na Madžarskem, v Italiji, na Litevskem in Lotiškem.

Tankovsten tat.

22letni Robert Erckson se je priglasil pri policiji v Chicagu ter prosil, naj ga zaprosi, če hoče odslužiti kazen za tatvino 24

zdrženega slovensko-hrvaškega puntarskega duha.

Njive ob Sotli so preorali, jih obsejali in zastonj prelita kmečka kri je pognojila le poljske pridelke.

Dva celjska mestna biriča sta odvedla do krvi ter kosti šibano nevesto obglavljenega kapitana kmečke vojske na večer po prestani kazni izven mestnega obzidja in jo prepustila usodi v smeri proti Teharju. Ko sta jo spustila pri mostu preko Voglajne, se je zgrudila po tleh. Kaj sramotni udarci bičanja, ti bi jej ne bili izpili zadnjih moči! Korobač gosposkih grozovitosti, ki je tepel v zadnjem času tako kruto njo ter Pavla, ta je strl popolnoma kmečko junakinjo, da so jej odpovedale brez tuje pomoči noge in se je globoko onesvestila. Še beriškimi grčam je odatalila srce ženska, onemoglost. Kaj sta hotela? Do pičice natanko sta morala izpolniti povelje gospoda okrožnega poveljnika, ki jima je bil ukazal: »Če ne bo mogla kmečka psica od mosta sama dalje, naj pogine kje ob cesti!«

Teharski kmet Farčnik, ki je vozil istega dopoldne za grajske pristave pri Bežigradu drva, se je vračal v noči z vprego preko voglajnskega mosta proti domu. V mesečni noči je zagledal človeka vznak in je presodil na prvi pogled, da gre za potepuškega pijanca ali za zločin. Stopil je z voza in se prestrašil, ko je uzrl do nezavesti zbito žensko, ki je jedva še prav na rahlo dihala. Prešinila ga je misel, da si je privoščil nečloveški čin maščevanja kak grajski pohotnež. Krščansko vzgojena vest mu je narekovala, da je treba nujne pomoči človeškemu bitju. Prav nič ni pomišljal, kako in kaj bi bilo treba ukreniti. Prav pošteno se je spotil pri nalaganju, a se ni zavedla, dasi so bili prijemi ter dvigi usmiljenega Samarijana prej vse drugo nego nežni.

Doma pri Farčnikovih neznani nesrečnici niso vrgli slame kje v hlevu, postlali so jej v hišy svežo postelj in dolgo ugibali: Odkod je? Kdo in zakaj jo je zbil do krvi in na nekaterih mestih celo do kosti in jo prepustil usodi kar ob cesti?

Pištelakova Ema je odprla oči šele naslednji dan krog poldne. Izpila je lonec ohlajenega mle-

Pogreša se od dne 4. januarja t. l. Ivan Rezar, posestnik in opekarniški delavec iz Leskovca št. 20 pri Ljubecni, pošta Celje. Kdor ve za njegov naslov, naj sporoči na njegovo ženo: Jozefa Rezar, Leskovec št. 20, p. Celje. Baje so ga zadnjič videli v Zrečah.

Zehvala. Spodaj podpisani pogorelec Fuks Matevž v Sedlašku se najsrčneje zahvaljujem »Slovenskemu gospodarju«, ki mi je izplačal takoj po požaru 1000 Din kot zavarovalnino, ki jo sem hvaležno sprejel dne 9. marca t. l. — Matevž Fuks.

Troblje pri Slovenjgradcu. Iz našega kota, prijazne vasice, ki se nahaja v sredi med Pamečami in Slovenjgradcem, se pač do danes še menda ni nihče oglasil v »Slovenskem gospodarju«. Zato pa sedaj malo novic. Naša mladina se je tudi razgibala in oživela. Zimski šport, zlasti smučanje, ki je že vespovsod tako razširjeno, je pridel tudi v našo vasico, med našo mladino, pa tudi med starejše prebivalce. Mnogokateri, ki je prej cele večere ali cele nedelje presedel v gostilni pri kupci in kartah, je sedaj spoznal, da je vendar le boljše in bolj zdravo zunaj v prosti naravi, kakor pa posedanje v gostilnah. V nedeljo dne 28. februarja so naši fantje in nekateri možja priredili smučarsko tekmo, ki je za nas začetnik prav dobro izpadla. Tekmovalo je 10 smučarjev, med katerimi je zasedel prvo mesto Paradiž Forto, ki je prejel za nagrado nove smuči in venec; drugi je prišel na cilj Logar Jožef in tretji Tonjuli Jakob, katera dva sta prejela primerne denarne nagrade. Ko mine čas za zimski šport, nameravamo nadaljevati z drugim športom, z lahko atletiko, nogometom in kolesarjenjem. Če bodo imeli fantje zadosti razumevanja, bomo si ustanovili fantovski odsek bralnega društva v Starem trgu s sedežem v Trobljah. Z zastopniki fantovskega okrožja smo že o stvari nekaj govorili. — Pa še nekaj posebnega je pri nas. V našo drugače mirno vas so prišli naše mirnožitje kaliti »Adventisti«. Nek ad-

Kje kupujejo naši naročniki?

V trgovinah, ki so tukaj navedene: V teh trgovinah je dobro in poceni blago. Vsakdo, ki kupi vsaj za 100 Din blaga v gotovini, dobi brezplačno Gospodarski ali Gospodinjski žepni koledar.

Te trgovine so:

V Mariboru:

Penič Mira, trgovina, Vetrinjska ul. 9
Tekstilni bazar, Vetrinjska ulica 17

Sv. Jurij ob Ščavnici:

Perger Tomaž, trgovec.

V Ormožu

H. Jurkovič, trgovina.

V Celju

Davorin Golob, modna in manufakturna trgovina, Narodni dom

Ljubno v Sav. dolini:

Jakob Sem, trgovec

Pod tem zaglavjem bomo objavljali te in druge trgovine, ki se bodo še prijavile. Ta objava je za trgovce, ki odvezamejo vsaj 10 komadov koledarja, brezplačna. Trgovci, pišite takoj Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ventistični priganjač se je lanskega leta enkrat naselil v našo vas kot agitator za adventistično vero in agent tozadevnih knjig, ki jih razširja po vsej okolici. Včasih pride celo še kak agent iz Ljubljane. V nedeljo dne 14. februarja so sklicali v stanovanje posestnika Luka Konečnika v Gradišcu svoj sestanek, kamor je prišel poročat govornik iz Ljubljane. Sestanek je bil sicer precej dobro obiskan, a to ne radi simpatije do vere, temveč samo iz radovednosti. Govorilo se je, da so ti agentje obljubovali vsakemu, ki pristopi, po 300 do 1000 Din nagrade in da so pridobili že do 50 privržencev. Ko smo pa poizvedovali, kaj je na tem resniče, pa smo zopet zvedeli, da so vesti pretirane, ker se jim ni posrečilo vjeti še nikogar. Ljudje pravijo, da bodo se še v naprej oklepali tiste vere, v katero so verovali do sedaj, to je v katoliško vero, ki

je najboljša. Prebivalstvo opozarjamo na take agente in mu priporočamo, da vsakega takega agenta, ki bi agitiral in razpečaval knjige kake druge vere, odločno zavrne. Na oblast bi pa apelirali, da takim agentom v bodoče ne izda več dovoljenja za razširjanje tuje vere.

Marenberg. Od vseh strani, ne samo iz naše države, ampak tudi iz drugih, da celo iz celega sveta, beremo novice v »Slovenskem gospodarju«, zakaj jih ne bi tudi iz Marenberga. Čuditi se ne smete našim novicam, tudi ne neverjetno skimavati z glavo, so vse popolnoma resnične, pa saj se lahko o vseh tudi sami prepričate. — Katoliško prosvetno društvo je ustanovilo poseben pevski odsek za moški zbor. Pevske vaje so vsak ponedeljek zvečer. Pojejo pa sami korajžni možje in fantje. Vabimo še druge možje in fante, ki še imajo kaj korajže, naj se priglase k petju. — Dne 1. marca je bil pri nas sejem. Pravijo, da je bilo 9 glav goveje živine, cene pa da so se gibale med 3—5 Din za 1 kg žive teže. — Rubeljni so zelo pogoste. Prigodilo se je, da so zarubljeni izdelki bili prodani za piclo desetinko prodajne vrednosti. Res žalostno!

Marenberg. Posrečilo se je, dobiti izvirno sliko samostana in Starega grada, kakoršna sta bila v 15. stoletju. Stari grad, visoko na skoro nedostopni skalnati strmni postavljen, spominja po svoji legi na celjski Stari grad, žal, danes ni tako ohranjen, večinoma je ruševina, sipina. Impozantno dvonadstropno samostansko poslopje ob vzhodni strani grada na stečiču dveh prometnih cest, koroške in radeljske, je precej dobro ohranjeno s Kalvarijo vred, v drugem nadstropju sta dve sobi in ena dvorana v lepem stanju, ni pa več cerkve Marijinega oznanjenja in marsičesa drugega. V kratkem izideta dve vrsti zanimivih razglednic. Prva serija bo predstavljala samostan in Stari grad v 15. stoletju, druga serija bodo slike velike, sedaj prenovljene cerkve pri Sv. Janezu na Suhem. Slike bodo delo mariborskega fotografa in se bodo dobile v založbi veletrgovine Josip Langeršek v Marenbergu. Kdor se zanima za zgodovino in nje umetnine, bo z veseljem segel po teh razglednicah. Ob enem izide ilustrirana zgodovinska knjiga »Marenberg in okolica«.

ka in spala celo noč. Tretje jutro se jej je vrnil spomin, da je lahko izpovedala bolešno: Čegava je, kdo in zakaj jo je potopil v morje gorja in krivice.

Farčnikovi so sicer znali o ponesrečeni kmečki vstaji, a le toliko, kolikor so bili slišali v Celju od onih, ki so videli na lastne oči ujete puntarje. Ko so zaznali dobri ljudje, koga je pobral hišni gospodar ob cesti, so stregli Emi kakor domači hčerki ter so oskrbeli iz mesta še zdravila za rane ter skeleče črne podplutbe. Za zamudo časa in za izdatke postrežbe se je oddolžila Ema z nad vse zanimivim pripovedovanjem dogodkov od prvih početkov upravičene pobune do njenega krvavega zaključka na šentpeterski ravni ob Sotli in v groznih celjskih ječah. Farčnikova hiša je postala kmalu zbirališče vseh za svobodo vnetih Teharčanov, ki bi se bili sigurno pridružili borbi za staro pravdo, ako bi bila korakala puntarska vojska mimo njih in jih pozvala na okrepitev kmečke bojne sile.

Farčnikovi in z njimi vred cela teharska župnija ni pustila iz svoje srede s časom si opo-

mogle kmečke junakinje, dokler ni prisijala in prižvrgolela pomlad s cvetjem ter ptičjim petjem. Šele bolj pozno na spomlad leta 1573 je zagledala Ema v varnem spremstvu teharskih dobrotnikov grada Hartenštajn in Pilštajn, čuvarja tedaj tolikanj razsežne župnije sv. Mihaela na Pilštajnu.

Celjski okrožni načelnik Schrattenbach ni zvedel nikdar, kdo je pobral od njega kot psico opsovano junakinjo in jo ohranil slovenskemu narodu. Gospoda tedaj niti časa ni imela, da bi bila stikala še nadalje za krivci kmečke vstaje, dajali so jej preveč opravka neprestani turški vpadi, ki niso ogrožali le kmeta, ampak tudi z jarki in z obzidjem zavarovanega gospoda.

Pilštajn, ki je objokaval že tedne glavnega junaka kmečke vojske z zaročenko domačinko, je ostrmel, ko se je pojavila v trgu kakor iz groba priklicana Ema. Šele po prepričanju, da ne gledajo v prikazen, ampak vidijo sorojakinjo — dušo zadnje kmečke vojske, so jej začeli domačini poljubljati roke kakor grajski gospodarici.

(Dalje prihodnjič.)

dolarjev, ki jo je izvršil nad nekim svojim znancom. Zda, ko je denar porabil, se mu je oglasila vest. Poltija je poklicala tistega, kateremu je bila omenjena svota ukradena. Ta je povedal, da je na Silvestrov večer srečal nekega Ericksona, ki se mu je zasmilil, ker je bil brez vseh sredstev, in povabil ga je k sebi na dom in mu potem dal še drobiža za vožnjo. Ko je pa on odšel, je z njim izginito tudi 24 dolarjev. Okrađen je nato podpisal pri tožbo in tako se bode Ericksonu želja izpolnila, da bo lahko odsedel svojo kazen.